Секція 13. **НАУКОВІ ОСНОВИ ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВИХ ВИРОБНИЦТВ І ТОРГІВЛІ**

А.О. Борисова, канд. психол. наук, проф. *(ХДУХТ, Харків)*
А.О. Колесник, канд. техн. наук, доц. *(ХДУХТ, Харків)*
О.О. Мануєнкова, доц. *(ХДУХТ, Харків)*

ПОНЯТТЯ ТА РОЛЬ «ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ» У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМ НЕМОВНИХ ЗВО

Слово «технологія» визначається як наука техніки, отже, технологія навчання – це наука техніки навчання (наука техніки навчання іноземної мови). Навчання повинно здійснюватися на науковій основі, тобто викладачеві необхідно оволодіти сукупністю наукових знань про те, як навчати, чому навчати так, а не інакше, щоб навчання в умовах масового вивчення іноземної мови, як, наприклад, в немовному ЗВО, було б ефективним для кожного. А результат витрачених зусиль – вільне володіння іноземною мовою.

Технологія навчання передбачає науковий підхід до змісту навчання. Це лінгвістичний зміст, що включає в себе строго відібраний мовний матеріал: фонетичний, лексичний, граматичний, що представляється в одиницях мови (типових реченнях, мовних зразках або структурах, в зразках діалогічних висловлювань та різних за видом, характером і тематикою текстах); психологічний зміст (вимовні, лексичні, граматичні навички, які актуалізуються в мовних уміннях – говорінні і аудіюванні, читанні і письмі, а також оволодіння діями і операціями, що становлять суть мовного акту і забезпечують породження мовного висловлювання, здійснення мовного вчинку). Весь цей зміст має визначатися сучасними досягненнями в галузі лінгвістики, психології та психолінгвістики.

Технологія навчання пов’язана з науковим підходом до того, як вчити: на основі яких принципів, за допомогою яких методів і методичних прийомів, яких засобів навчання (технічних і нетехнічних), яка повинна бути організація навчання, які фактори потрібно враховувати, як їх враховувати під час навчання іноземної мови, щоб отримати найкращий педагогічний ефект в певних конкретних умовах.

Введення терміна «технологія» обумовлено необхідністю показати якісний стрибок в методиці навчання іноземних мов, що є самостійною наукою та має свій предмет дослідження. Щоб успішно навчати, необхідно знати цю науку. Методика – це не прикладна лінгвістика. Практика свідчить про те, що володіння мовою, знання

іноземної мови, хоча і є необхідними для викладача, не можуть забезпечити необхідний рівень викладання цього предмета, особливо в умовах обов'язкового його вивчення. Потрібні знання технології навчання. Лінгвістика цим не займається, вона допомагає методикою у визначенні змісту навчання і не може допомогти в тому, як вчити.

Для оволодіння технологією навчання потрібно, щоб кожен викладач усвідомлював її важливість і значущість для раціонального і цілеспрямованого навчання студентів іноземної мови. Далеко не всі повною мірою усвідомлюють усю важливість методичних знань для того, щоб навчання іноземної мови було ефективним (табл. 1).

Таблиця 1

Компоненти технології навчання іноземної мови

<table>
<tr><th>Метод або технологічна операція</th><th colspan="2">Домінуючі принципи</th><th>Прийоми</th><th>Засоби</th></tr>
<tr><td>Ознайомлення з навчальним матеріалом. Контроль розуміння</td><td rowspan="3">Виховне навчання. Комунікативна спрямованість</td><td>Свідомість. Наочність</td><td>Показ. Пояснення. Переклад</td><td rowspan="3">Візуальні. Аудітивні. Аудіовізуальні</td></tr>
<tr><td>Тренування з метою формування навичок. Контроль</td><td>Активність</td><td>Виконання вправ без опори і з опорою на друкований текст</td></tr>
<tr><td>Використання сформованих навичок в мовних уміннях. Контроль</td><td>Наочність. Індивідуальний підхід</td><td>Виконання завдань з мовного вміння: аудіювання, монологічне та діалогічне мовлення, читання</td></tr>
</table>

Технологія навчання іноземним мовам завдяки науковому підходу до навчального процесу і в силу можливості пояснити, чому і як навчати, озброює викладача, який отримав необхідну методичну підготовку, необхідними знаннями. І лише за цих умов можливе ефективне вивчення іноземної мови, оволодіння усним мовленням і читанням.